

Jaarverslag 2017

Stichting Buitenmuseum Den Haag

F.W. Hofstra, MA, directeur Het Buitenmuseum

INLEIDING

Het Buitenmuseum, schilderrijk Den Haag is een start-up met een dynamisch gevoel voor vroeger. Het is een museum waarbij de aandacht uitgaat naar interactie, leren en beleven. Het bevindt zich midden in de historische binnenstad van Den Haag en bestaat uit een aantal zeer fraaie parels. In het Buitenmuseum is alles verrassend dichtbij. Nergens in Nederland kunnen toeristen op bezoek in de woonhuizen en ateliers van zoveel beroemde kunstenaars, denkers en bewoners uit onze twee Gouden Eeuwen (17^e en 19^e eeuw), waarbij tevens kennis wordt gemaakt met Koninklijk Den Haag en het historische havengebied. Bezoekers komen thuis bij roemruchte historische figuren en horen persoonlijke verhalen die hen raken. Uniek in Nederland is het (kunst)historisch verband dat gelegd wordt tussen de Gouden Eeuw en de negentiende Eeuw. Zo kunnen wij met de brieven van Van Gogh vanuit zijn perspectief een historische blik werpen op het werk van Jan van Goyen.

De diverse verhaallijnen geven tevens vorm aan het onderzoek naar de ontwikkeling van onze nationale identiteit en stemmen tot nadenken. Wat bindt ons? Wie zijn wij? en hoe zijn de persoonlijke verhalen van hoofdpersonen, zoals Vincent van Gogh, Johannes Bosboom, Paulus Potter, Jan van Goyen en Baruch de Spinoza te plaatsen in de geschiedenis? Op een ludieke wijze ontdekken nieuwsgierige bezoekers de meerdimensionale geschiedenis van het mooiste stukje Den Haag.

Het behouden en verbeteren van het cultuurhistorische karakter van de Dunne Bierkade en Paviljoengracht in Den Haag en omstreken en het bevorderen van de positieve sociaal-economische situatie in het gebied zijn de voornaamste missies van de stichting. Het bevorderen van de leefbaarheid en veiligheid in dit gebied is hier nauw mee verbonden. In 2017 zijn hiertoe tal van activiteiten ondernomen, waarbij de vrijwilligers zich ontpopten als enthousiaste ambassadeurs van de historische binnenstad, die de bezoekers gastvrij ontvingen. Naast deze activiteiten is er veel onderzoek gedaan naar kunstwerken en historische gebeurtenissen die met het museum verbonden zijn.

Bij het Buitenmuseum staan de vrijwilligers bovenaan. In dit opstart jaar telde onze stichting maar liefst 30 vrijwilligers. Mede door deze vrijwilligers die zich belangeloos hebben ingezet is het eerste jaar een groot succes geworden en hebben we zo'n 1000 bezoekers kunnen ontvangen.

Een belevenis, historische binnenstad, avontuur, kunstgeschiedenis, thuis bij schilders, Oranjes, grachten, thuis bij kunstenaars, vrije tijd en genieten; zomaar een greep uit een lijst met kernwoorden, waarmee het Buitenmuseum geassocieerd wordt door haar bezoekers. Wij maken van ons verleden de toekomst en geven de bezoeker een unieke ervaring.

Met het aaneenschakelen van de drie panden die historisch met elkaar zijn verbonden; het Jan van Goyenhuis, het Paulus Potterhuis en het Van Balckeneynde Huis is het Buitenmuseum klaar voor de toekomst en kunnen we een toenemend aantal (inter)nationale gasten ontvangen in de toeristische groeiemarkt van Nederland. We zijn een stichting met potentie, waarbij de belevenis en interactie voorop staat. Door strategische samenwerkingsverbanden aan te gaan is het mogelijk om onze vleugels over land en water uit te slaan. Maar ook naar internationale verbanden wordt gezocht door bijvoorbeeld een jumelage aan te gaan.

De komende jaren zal gewerkt moeten worden aan een gezamenlijke identiteit en de promotie en marketing van de organisatie. Extra, incidentele financiële middelen zijn nodig voor de exploitatie, het algemeen beheer, onderzoek, het catalogiseren van objecten en gebouwen, het toegankelijk maken van het museum voor minder validen, het opstellen van een gedegen bedrijfsnoodplan, het treffen van de nodige veiligheidsmaatregelen en de uitbouw van het Jan van Goyenhuis met een tentoonstellingsruimte die aan de hedendaagse museale eisen voldoet.

Stichting Het Buitenmuseum is een initiatief van Mr. M.R.A. Voorhoeve, F.W. Hofstra, MA en bc. C.G. Abels. Niet veel later werd het bestuur versterkt met Mr. J.L.P.M. van de Mortel.

In dit jaarverslag blikken we terug op de diverse arrangementen, die publiekstrekken bleken te zijn en doen we verslag van de opbouw van de organisatie, de marketing en promotie en andere activiteiten en evenementen van het museum. Ook blikken we terug op de voorbereidingen om de status van Geregistreerd Museum te verkrijgen en de diverse onderwerpen waar we onderzoek naar doen.

1. WIE, WAT EN WAAR

Het Buitenmuseum, over ons

Het Buitenmuseum is een Schilderrijk stukje van Den Haag aan de Dunne Bierkade en omgeving en bestaat uit een aantal zeer fraaie parels. De focus ligt op interactie, leren en beleven. Drie thema's staan hierbij centraal, namelijk Schilderrijk Den Haag, Koninklijk Den Haag en 'Welvarend' Den Haag (grachten en havenkwartier van toen en nu).

Het Jan van Goyenhuis – Dunne Bierkade 16a

Een uniek privé-museum boven één van de populairste biercafés van Den Haag. Van Goyen, de landschapsschilder maakte hier honderden schilderijen. Jan Steen schilderde juist in dit interieur zijn schoonfamilie, de familie Van Goyen.

Het Paulus Potterhuis – Dunne Bierkade 17

De dieren schilder Paulus Potter huurde dit voorname pand van zijn buurman, Jan van Goyen. Hier schilderde Paulus Potter het landschap op zijn beroemdste schilderij 'De Stier'. Paulus Potter trouwde met zijn buurmeisje, Adriana van Balckeneynde. Voor Amalia van Solms schilderde hij hier een schoorsteenstuk. Van de paleizendecorateur Stortenbeker zijn fraaie plafondschilderingen in de voorkamer. Daarom is het een goed voorbeeld van Koninklijk Den Haag.

Het Van Balckeneynde Huis – Dunne Bierkade 18

Het monumentale huis van Van Balckeneynde is door Pieter Post ontworpen. Van Balckeneynde was de bouwer van de Haagse paleizen en het Catshuis. Later werd het huis gekocht door Anton en Johann Frantz Lyncker (1776-1791). Hij vestigde hier de 'fabriek' voor het Haagse porselein. Ook de gebroeders Verveer woonden in dit huis (19e eeuw).

Spinoza Huis – Paviljoensgracht 72-74

Jan van Goyen liet op de Paviljoensgracht nog een huis bouwen. Later zou de beroemde filosoof Baruch de Spinoza hier op zolder onder andere zijn 'Ethica' schrijven.

Schilders van de Romantiek en Haagse School – Dunne Bierkade

De Dunne Bierkade en omgeving was ook eeuwenlang een creatieve broedplaats. Het was eerst en vooral de buurt van beroemde schilders. In de negentiende eeuw stonden hier de woonhuizen en ateliers van beroemde schilders uit de Romantiek en Haagse School. De oprichter van Pulchri Studio, Bartholomeus van Hove woonde hier onder andere naast de Haagse School schilder Johannes Bosboom.

Vincent van Gogh Experience – Dunne Bierkade 16a

Ook Van Gogh was hier een veel geziene kunstenaar. Eerder woonde hij als kunsthandelaar zelfs in één van de hofjes in deze buurt. In het Jan van Goyenmuseum wordt aandacht besteed aan de kunstwerken die met deze omgeving te maken hebben. Het is een 'buurttentoonstelling' van de grootste kunstenaar uit de negentiende eeuw. NB geen origineel werk, de nadruk ligt wel op de originele verhalen en locaties.

Het Heilige Geesthofje – Paviljoensgracht 125

Het is waarschijnlijk het mooiste en oudste hofje van Den Haag, het Heilige Geesthofje vindt u aan de Paviljoensgracht. Er is onder andere een fraaie regentenkamer uit 1647. Al eerder, in 1616 werd het opgericht. Misschien is dit wel een van de fraaiste parels van Den Haag.

Het Museumschip Den Haag (1905) – aan de Bierkade ter hoogte van de Wagenbrug

Begin vorige eeuw maakte zeilende vrachtschepen nog deel uit van het gewone stadsbeeld. Vooral stenen, hout en kolen werden per schip vervoerd. Waarschijnlijk heeft het schip ook de bouwstenen voor het Vredespaleis aangevoerd. Daarom gaat het hier om 'Het schip van Vrede en Recht'.

De (verdwenen) Haagse grachten en de museumboot

Ook de 400 jaar oude grachten in Den Haag behoren tot het Buitenmuseum.

Het Jan van Goyenhuis

Thuis bij de beroemde schilders: Jan van Goyen, Jan Steen en Jacques de Claeuw

Het Paulus Potterhuis

Paulus Potterhuis, Thuis bij 'De Stier'

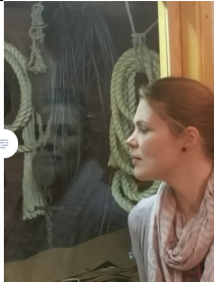

Het Van Balckeneynde Huis

Het Van Balckeneynde Huis, Thuis bij de paleizenbouwer uit de Gouden Eeuw

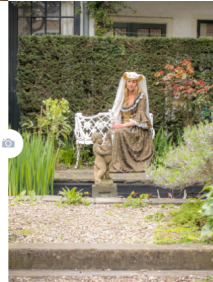
Het Museumschip

Het museumschip, thuis bij de binnenvaartschipper op een varend monument

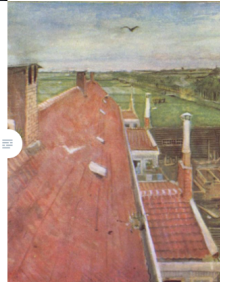
De stijltuinen

Een natuurlijk genot in de drukke stad

De Vincent van Gogh Experience

Thuis bij Van Gogh in Den Haag

Het Spinoza Huis

Thuis bij de filosoof Spinoza

Het Heilige Geesthofje

Thuis in het oudste hofje van Den Haag

Museumboot

400 jaar oude grachten omringen het oude centrum van Den Haag

2. DOEL, MIDDELEN EN ORGANISATIE

De stichting heeft ten doel:

- a. het behouden en verbeteren van het cultuurhistorische karakter van de Dunne Bierkade en Paviljoensgracht in Den Haag en omgeving evenals het bevorderen van de positieve uitstraling van de sociaal economische situatie in het gebied;
- b. het verdiepen en uitdragen van de kennis van het leven en werk van de Haagse periode van Jan van Goyen, Jan Steen en Paulus Potter. Daarnaast aandacht besteden aan de geestelijke werken die hier zijn ontstaan van kunstenaars als Vincent van Gogh, Bartholomeus van Hove, de gebroeders Verveer, Johannes Bosboom, de filosoof Spinoza en het Haags Porselein;
- c. in het gebouw Jan van Goyenhuis en het Paulus Potterhuis een museum te exploiteren.

Middelen

De stichting wil deze doelen bereiken door middel van uiteenlopende activiteiten:

- I. Het organiseren van verschillende soorten arrangementen, lezingen, workshops
- II. Het beheren en behouden van het museale karakter van het Jan van Goyenhuis, Paulus Potterhuis en Van Balckeneynde Huis
- III. Positief beïnvloeden van beleid ten aanzien van de cultuurhistorische en sociaaleconomische situatie in het gebied. Gelet wordt daarbij tevens op leefbaarheid en veiligheid.

Kernwoorden hierbij zijn enthousiasme, interactie, leren, beleven, respect voor de cultuurhistorische waarde van de gebouwde omgeving, het roerende goed en de museale collectie, de inpasbaarheid van plannen in het historische grachtenbeeld, het bieden van een hoogwaardig kwaliteitsproduct, het bewaken van het goede imago en het investeren in strategische samenwerking binnen en buiten Den Haag.

Organisatie

Bestuur

Op 6 april 2017 werd de stichting Buitenmuseum officieel opgericht. Initiatiefnemers waren Mr. M.R.A. Voorhoeve, voorzitter, F.W. Hofstra, penningmeester en C. Abels, secretaris. Het bestuur bestaat uit vrijwilligers. Enkele maanden later werd het bestuur versterkt met J. van de Mortel, algemeen bestuurslid. F.W. Hofstra is naast bestuurslid tevens directeur van de operationele organisatie.

Stakeholders

Stakeholders van het Buitenmuseum zijn onder meer Fundatie Voorhoeve, stichting de Ooievaart, Stichting Het Heilige Geest Hofje en stichting Monumentenfonds Den Haag en Omgeving. Deze instellingen zijn eigenaar van diverse onderdelen van het Buitenmuseum. Uiteraard zijn ook andere stakeholders gebaat bij de exploitatie, het beheer en behoud van het Buitenmuseum, zoals bijvoorbeeld de gemeente Den Haag, de ondernemers en de buurtbewoners.

Raad van Aanbeveling

De Raad van Aanbeveling bestaat uit H.de Boer, voorzitter City Mondial en P. Duivesteijn, directeur stichting de Ooievaart.

Operationele organisatie en vrijwilligers

De directeur draagt de eindverantwoordelijkheid voor de organisatie. Zij bepaalt met het bestuur het strategisch handelen van de organisatie en draagt ertoe bij dat de missie en doelstellingen van het Buitenmuseum worden behaald. Hierbij houdt zij de kritische succesfactoren van de organisatie nauwlettend in de gaten, zodat continuïteit gewaarborgd is. Zij beschikt over een uitgebreid netwerk, waardoor het Buitenmuseum zich als een vis in het water beweegt in toeristisch Den Haag. Ze schrijft de diverse stukken, zoals het jaarverslag, de jaarplanning etc. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor de marketing en promotie en streeft daarbij naar de gewenste bezoekersaantallen. Ze zorgt ervoor dat de vrijwilligers effectief en efficiënt worden ingezet. Verder houdt zij zich bezig met de ontwikkeling van diverse arrangementen en het aangaan van strategische samenwerkingsverbanden.

Stichting Buitenmuseum heeft 30 vrijwilligers die zich belangeloos hebben ingezet. Het functieprofiel liep uiteen van SEO-specialist en bouwer van de website tot juridisch adviseur, gids, toneelspeler, gastheer of gastvrouw, begeleider van het educatieve programma, hulp bij het organiseren van lezingen, vertaler en adviseur bij het opstellen van het bedrijfsnoodplan.

Het profiel van de mensen van het Buitenmuseum is te kenmerken als: openheid, enthousiasme, verantwoordelijkheidsgevoel, zelfverzekerdheid, professionaliteit, levenslust en veerkracht.

Intern streeft het Buitenmuseum ernaar de vrijwilligers zo goed mogelijk in te zetten en dit op een zodanige wijze te doen dat zij het naar hun zin hebben en het gevoel hebben dat zij gewaardeerd worden. Er is in 2017 hard gewerkt aan het opleiden van de vrijwilligers. Zowel met betrekking tot het aanleren van vaardigheden zoals het gidsen en omgaan met diverse groepen mensen als inhoudelijk met betrekking tot de diverse verhaallijnen; Schilderrijk Den Haag, Welvarend Den Haag en Koninklijk Den Haag. Voor de vrijwilligers worden diverse activiteiten en lezingen georganiseerd. Het Buitenmuseum is geregistreerd bij Den Haag Doet en is via De Haagse Polis verzekerd voor haar vrijwilligers. De Haagse Polis bestaat uit een ongevallen-, persoonlijke eigendommen-, rechtsbijstand- en aansprakelijkheidsverzekering. Via de vacaturesite van Den Haag Doet worden ook vrijwilligers geworven.

3. RAAMWERK VAN EEN STARTEND MUSEUM

Algemene Voorwaarden

Voordat het museum werd opgestart zijn tal van afspraken gemaakt over de verkoop van de arrangementen, workshops, lezingen, rondleidingen, verhuur, concerten etc. van het Buitenmuseum. Het was van belang om zowel afspraken te maken die de klanten aangingen als de eigenaren van de locaties. Het Buitenmuseum maakt gebruik van panden en een museumschip waar zij niet eigenaar van is. In de Algemene Voorwaarden staan afspraken over de betaalwijze, de betaaltermijn, hoe een product of dienst wordt geleverd en binnen welke termijn, hoe de aansprakelijkheid is geregeld en hoe de klachtenafhandeling in zijn werk gaat. Hier is vervolgens zorgvuldig naar gekeken door twee juridische adviseurs. De Algemene Voorwaarden zijn bij de Kamer van Koophandel gedeponeerd.

Procesbeschrijving, -inrichting en -uitvoering

Diverse processen zijn door Hofcultuur vooraf beschreven, later ingericht en uitgevoerd. Het belangrijkste proces hierbij was het boekingsproces:

- I. Acquisitie of Klantaanvraag via mail, telefoon noteer: naam contact en/of organisatie, telefoonnummer, mailadres, datum uitje, aanvangstijd, eindtijd, aantal personen, gewenste activiteiten, gemiddelde leeftijd, fysieke gesteldheid (ivm trappen), specifieke interesses en budget. Hiervoor is een checklist ontwikkeld.
- II. Bepalen soort aanvraag op basis waarvan een programmavoorstel wordt gedaan (workshop, lezing, rondleiding (wel of niet in kostuum), locaties, catering etc. Dit programmavoorstel gaat in een begeleidende mail naar de klant.
- III. De activiteit wordt ingepland en alle locaties worden op de hoogte gesteld.
- IV. Voor de gidsen wordt een logboek gemaakt. Zij worden op de hoogte gesteld van de activiteit die zij gaan begeleiden en het tijdschema dat daaraan verbonden is.
- V. De klant maakt het programma definitief.
- VI. Vervolgens wordt een factuurnummer en rekening gestuurd, die met een begeleidende mail naar de klant gaat (let op de limiet in de Algemene Voorwaarden).
- VII. Controleer of de rekening betaald is.
- VIII. Een week van tevoren wordt nogmaals met de klant afgestemd.
- IX. Controleer of de vrijwilligers de benodigde informatie hebben.
- X. De activiteit vindt plaats.
- XI. Na afloop wordt een externe nieuwsbrief verstuurd met extra informatie voor nieuwe activiteiten en Social Media.

Ten behoeve van een goed verloop van dit proces hebben we Margot Dullens bereid gevonden om voor het Buitenmuseum de administratieve kant en telefonische bereikbaarheid op commissiebasis voor haar rekening te nemen.

Opleidingen

In 2017 is met name geïnvesteerd in een goed gedegen opleidingsprogramma voor gidsen en gastheren- en vrouwen, waarbij niet alleen gefocust is op de inhoud van het verhaal, maar ook op aspecten zoals de opbouw van een verhaal en gastvrijheid. Gastvrijheid is onze doorslaggevende succesfactor. Luisteren naar de gasten, keuzemogelijkheden aanbieden, aandacht geven aan de gast etc. Het gaat om maatwerk. Dit is van belang voor ons museum waar de nadruk wordt gelegd op 'beleven, interactie en leren'. Er zijn tevens twee praktijkavonden georganiseerd om met name deze aspecten te benadrukken.

Er zijn teksten verzameld en geschreven die van belang zijn voor de opleiding. Deze zijn in de gezamenlijke dropbox ondergebracht. Een van de vrijwilligers zal in 2018 zich bezig gaan houden met de opleidingen.

Bedrijfsnoodplan en veiligheid

In een beginnend museum is het van belang om de veiligheid in acht te nemen. Er is in 2017 gewerkt aan een concept bedrijfsnoodplan. Het doel van een bedrijfsnoodplan is een planmatige inzet van interne en/of externe hulpverleners tijdens mogelijke (bedrijfs)specifieke noodsituaties. De vluchtroutes in het Jan van Goyenhuis, Van Balckeneynde Huis en het Paulus Potterhuis zijn uitgewerkt en zijn er een aantal richtlijnen afgesproken waaraan moet worden voldaan wanneer de vrijwilligers een rondleiding geven, zoals het openen van de vluchtdeuren. Ook is er

bewegwijzering aangebracht en zijn er brandblussers gekomen. Wij voldoen echter nog niet aan de eisen. Tal van zaken moeten nog geregeld worden. Iets waar we in 2018 mee verder gaan. Zo is de legenda van de plattegronden nog niet toereikend (soort brandblussers, soort deur) zijn de vluchtroutes nog niet helder, moeten plattegronden ophangen worden op diverse locaties etc. Ook zal een jaarlijkse EHBO of BHV-training moeten zorgen voor een optimale veiligheid.

4. PROMOTIE

Website www.buitenmuseum.com

Door Hofcultuur is in samenwerking met onze vrijwilligers veel tijd gestoken in de ontwikkeling van de website: www.buitenmuseum.com. Na diverse offertes werd besloten dit project in samenwerking met een SEO-specialist uit te voeren. Na een aantal besprekingen werden de functionaliteiten bepaald en is een passende template voor de website gevonden, die vervolgens op maat werd gemaakt. De website werd geïmplementeerd en naar wens vormgegeven. Belangrijk hierbij was dat de zintuigen geprikkeld worden en aan alle locaties recht werd gedaan. Hierdoor is de nadruk komen te liggen op een sterk 'visuele' website. Een belangrijke eis was een goede responsiveness om een ideale gebruikerservaring te creëren op verschillende schermgroottes, met name op de mobiele telefoon, aangezien daar de meeste boekingen op gedaan zullen worden. Vervolgens werd de CMS (contentmanagementsysteem) ingericht, inclusief alle menu's en alle paginatypes. Belangrijk hierbij is de meertaligheid. Hoewel de web-beheerder tot op zekere hoogte de HTML-taal beheerst is een CMS, die het mogelijk maakt om eenvoudig, zonder veel technische kennis, documenten en gegevens op internet kunnen publiceren, een vereiste om efficiënt te werk te gaan. In het systeem is het overigens nog steeds mogelijk om met HTML de nodige aanpassingen te doen, wat met name handig is voor de kleurcodes. Vervolgens is de content bepaald. Deze moest voldoen aan een vaste opbouw, maar ook aan eisen die het imago van het museum recht zouden doen. Zo werd gekozen voor termen als 'zien en doen' en 'thuis bij'. Door SEO optimalisatie is de website goed vindbaar. Ook werd gelet op de leesbaarheid van de tekst, zodat ook hier hoge scores verkregen werden en de website goed door google is te vinden. Een professionele fotografe maakte de bijbehorende foto's, waarbij gelet werd op het 'belevenaspect'. Een actrice en acteur vertolkten de rol van de kunstenaars die in de diverse historische locaties aan het werk zijn of wandelen. Momenteel wordt de website in Duits en Engels vertaald.

Publiciteit

Er twee grootschalige arrangementen georganiseerd in samenwerking met de AD Club, waarbij we per arrangement 6 maal in de landelijke krant kwamen. Dit gaf ons initiatief een vliegende start en zorgde voor zeer geslaagde arrangementen met hoge bezoekersaantallen.

Vanwege het beperkte budget is het vrijwel alleen mogelijk om via free publicity aandacht te vragen voor onze activiteiten. We sloten aan bij diverse grootschalige evenementen, waardoor tevens bekendheid werd verkregen, zoals de Dag van de Haagse Geschiedenis, de Vrijheidsweken en de Dag van de Architectuur. Onze partners deden mee aan de Open Monumentendagen, waardoor de stijtuinen, het museumschip Hendrina Johanna en het Heilige Geesthofje voor bezoekers te bezichtigen was.

Het Buitenmuseum zet intensief in op de sociale media zoals Facebook en Twitter en is sinds kort tevens te vinden op Instagram en Tripadvisor. Het aantal bezoekers is nog zeer gering. Door het maken van een externe nieuwsbrief voor onze bezoekers hebben we een groot aantal zeer positieve reviews mogen ontvangen op Facebook. In 2018 zullen we tevens actief worden op LinkedIn en Google Adwords.

Het Jan van Goyenhuis kwam onder de aandacht tijdens de Dubbeltentoonstelling 'Van Gogh in Scheveningen' die zowel in het Jan van Goyenhuis als in Muzee Scheveningen werd gehouden. Doordat de museumzaal in erg slechte staat verkeerde en niet voor winterse temperaturen bedoeld was, is weinig ruchtbaarheid gegeven aan de tentoonstelling in het Jan van Goyenhuis. Groepen konden een afspraak maken voor een rondleiding op maat. De tentoonstelling liep van 1 februari tot 30 maart 2017. Aandacht voor de tentoonstelling werd gegeven op de voorpagina van de Scheveningse Courant, in het AD, bij RTV West, Blik op Nieuws en op Den Haag FM. Ook werd het kort genoemd in het magazine 'Haagse Historie' en werd het wekelijks gepubliceerd in de agenda van Den Haag Centraal.

Tijdens een uitzending van Haagse Dingen voor Midvliet TV werd in april een filmpje gemaakt van het Jan van Goyenhuis. Deze uitzending werd tijdens de week een aantal malen uitgezonden op de locale TV van Den Haag, Voorburg, Leidschendam en omstreken.

Stephanie Rappard publiceerde in mei een artikel over het Jan van Goyenhuis in een van de grootste kranten van Zuid-Afrika, 'Beeld'.

De onthulling van de Gaper aan de Dunne Bierkade werd onder meer gepubliceerd in de Telegraaf en RTV West. Deze gebeurtenis, maar ook de wandeling door de stijtuinen en de tentoonstelling van Vincent van Gogh kwamen tevens in het Buurtmagazine van het Oude Centrum (4 x).

5. MARKETINGPLAN BUITENMUSEUM

Door Hofcultuur is in samenwerking met de vrijwilligers een marketingplan ontwikkeld voor het Buitenmuseum.

Merknaam, tagline

Al in de voorbereidende fase, nog voor de oprichting van de stichting is gekomen tot een merknaam en tagline.

Merknaam: Buitenmuseum

Tagline: Schilderrijk Den Haag

Het Buitenmuseum is een Schilderrijk stukje van Den Haag aan de Dunne Bierkade en omgeving en bestaat uit een aantal zeer fraaie parels. Het Buitenmuseum heeft zowel voor groepen als voor individuen (losse kaartverkoop) een aantrekkelijk programma gericht op **interactie, leren en beleven**.

De merknaam is gekozen vanwege de diverse locaties aan de Dunne Bierkade en omgeving, cultureel erfgoed door o.a. dhr. Voorhoeve sr. is behouden voor sloop, maar ook vanwege een revolutionaire ontwikkeling in de schilderkunst die door de merknaam onder de aandacht wordt gebracht. Het Buitenmuseum bestaat uit een aantal woonhuizen en ateliers van beroemde kunstenaars uit de Gouden Eeuw, zoals Jan van Goyen, Paulus Potter en Jan Steen. Hier werd door de leerlingen in het atelier pigmenten gewreven en vermengd met lijnolie en bindmiddelen. Maar ook in de negentiende eeuw woonden en werkten hier kunstenaars. In deze eeuw werd een revolutionaire vinding gedaan: de verftube maakte olieverf houdbaar en zorgde ervoor dat kunstenaars niet langer gedwongen waren alleen binnenshuis te werken. Vincent van Gogh en andere kunstenaars werkten vanaf deze vinding ook buiten. Juist in deze buurt was de grootste kunstenaar uit de negentiende eeuw veel te vinden.

Drie pijlers

Drie thema's/pijlers staan hierbij centraal, namelijk: Schilderrijk Den Haag, 'Welvarend' Den Haag en Koninklijk Den Haag. Deze drie pijlers worden bij de keuze van de voorwerpen in de vaste collectie van het Buitenmuseum gehanteerd. In 2017 is intensief gewerkt aan het beeldprogramma.

Schilderrijk Den Haag:

Nergens in Nederland is het mogelijk om in woonhuizen van kunstenaars uit de Gouden Eeuw en negentiende eeuw een privébezoek te brengen. Vanwege de creatieve broedplaats in deze buurt heeft de Schilderswijk die hier tegenover werd gebouwd haar naam gekregen.

- woon- en werkgebied Vincent van Gogh met pop-up tentoonstelling en wandeling door de wijk in 6 talen door de wijk. Nergens woonde en werkte Vincent van Gogh (in zijn volwassen leven) langer dan in Den Haag. Kunstwerken, brieffragmenten en locaties worden met elkaar verbonden.
- woonhuis/atelier van de schilder Jan van Goyen (Gouden Eeuw)
- woonhuis/atelier van de schilder Jan Steen (Gouden Eeuw)
- woonhuis/atelier van de schilder Paulus Potter (Gouden Eeuw)
- woonhuis/fabriek met ongeveer 40 schilders Haags Porselein
- woonhuis/atelier van de schilder Bartholomeus van Hove (Romantiek, oprichter Pulchri Studio)
- woonhuis/atelier van de schilders Elchanon en Salomon Verveer (Romantiek)
- woonhuis/atelier van de schilder Johannes Bosboom (Haagse School)
- schilders van de Oud-Hollandse tegels in het Van Balckeneynde Huis
- schilderijen door de eeuwen heen in het Van Balckeneynde Huis
- plafondschildering van Johannes Stortenbeker

Welvarend Den Haag:

- museumschip Hendrina Johanna (1905), bevoorraden woonwijken met bouwmaterialen
- beurtschippers op Dunne Bierkade nr. 2, 12 (Sillevis zie gevelsteen), 21 (Dagelijksche Pakschuidienst op Amsterdam, zie tegeltableau aldaar), 23 en 29
- 400 jaar oude gracht gegraven op initiatief van prins Maurits
- Haagse rondvaart
- trekschuitafbeeldingen/riviergezichten Jan van Goyen en Bartholomeus van Hove
- gedempte grachten, zoals de Paviljoensgracht met Heilige Geesthofje en Spinoza Huis en beeld.

Koninklijk Den Haag:

- in schilderijen van Jan van Goyen en Jan Steen zijn verwijzingen naar het Oranjestad (o.a. gezicht op Den Haag)
- in Gouden Eeuw periode van eigen identiteit waar de Oranjes een onderdeel van zijn.
- in 2e Gouden Eeuw, nml Negentiende Eeuw ook een periode van bloei van het Koningshuis o.a. Oranjegezinde Bosboom
- Maurits Verveer die de eerste officiële foto van prinses Wilhelmina maakte. Hij fotografeerde ook leden van het koninklijk huis o.a. prins Frederik en ontving in 1863 een geschenk van koningin Sophie, als dank voor zijn werk. Hij mocht zich het jaar erop 'photograaf van Z.M. den Koning der Nederlanden' en nog een jaar later 'photograaf van Z.M. den Koning der Nederlanden en H.M. de Koningin' noemen.
- Wijk tegenover als eerbetoon aan Koninkrijksjubileum met straatnamen die met het vormen van het Koninkrijk te maken hebben (zie boekje Oranje op het Veen)
- plafondschildering van Johannes Stortenbeker als paleisdecorateur van o.a. Soestdijk en 't Loo
- Paulus Potter is via zijn familieband gelieerd aan de Oranjes en kreeg een opdracht van Amalia van Solms
- Van Balckeneynde die de paleizen in de omgeving bouwde, zoals paleis Noordeinde, huis ten Bosch en Honselaarsdijk, maar ook Huygens' Hofwijck waar de secretaris van de drie opeenvolgende Oranje stadhouders woonde.
- de gracht die 400 jaar geleden aangelegd werd op initiatief van Prins Maurits en waar Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima hun kennismakingstour in Zuid-Holland mee begonnen.
- eetservies met buitenplaatsen van de Oranjes van Het Haags Porselein werd door het Nederlandse volk geschenken aan Koningin Juliana en prins Bernhard voor hun 25 jarig jubileum. Dit servies is in het Buitenmuseum, namelijk in de porseleinfabriek van Anton en Johann Frantz **Lyncker** (1776-1791) gefabriceerd.

Doelgroepen

De belangrijkste emoties en gevoelens die binnen de marketing en communicatie gebruikt gaan worden zijn afkomstig van het archetype 'vermakelijke bondgenoot'. Het gaat om plezier, onbezorgdheid, verbondenheid, inspiratie en trots.

De doelgroepen bestaan uit:

1. (buitenlandse) toeristen en recreanten,
2. scholen en scholieren en
3. ondernemers en belanghebbenden, zoals musea en instellingen.

Voor deze doelgroepen zijn de behoeften, wensen en eisen in kaart gebracht. Een uitwerking hiervan staat in het volledige Marketingplan dat na verzoek kan worden opgevraagd.

6. JAAROVERZICHT

In 2017 brachten ruim 1000 mensen een bezoek aan het Buitenmuseum. Dit bezoekersaantal kwam met name via de arrangementen. Ook waren er veel niet bezoekers tijdens diverse open dagen. Het Buitenmuseum heeft in 2017 diverse activiteiten georganiseerd. Naast de nodige rondleidingen voor groepen over de tentoonstelling Van Gogh in Den Haag, zijn er door de organisatie rondleidingen verzorgd door de stijltuinen en de drie panden; het Jan van Goyenhuis, het Paulus Potterhuis en het Van Balckeneynde Huis. Ook werden de locaties verhuurd aan derden en zijn er een aantal diners en borrels georganiseerd. Ook hadden we een groep voor het educatieve project over Van Gogh in Den Haag.

9 mei NL Doet

Samen met duizenden organisaties in het land, deed het Buitenmuseum mee aan NLdoet; de grootste vrijwilligersactie van Nederland. Samen met de aangemelde vrijwilligers werd het terras van het Jan van Goyenhuis algenvrij gemaakt en werd het museum zodanig schoongemaakt en heringericht dat het klaar was voor het hoofdseizoen.

19 mei Rondleiding in de stijltuinen

Op 19 mei waren er twee groepsrondleidingen voor de historische vereniging Die Haghe door de Stijltuinen. De achtertuinten van het Jan van Goyenhuis, het Paulus Potterhuis, het Van Balckeneynde Huis en het buurhuis aan de Dunne Bierkade. Deze achtertuinten zijn normaal niet voor het publiek opengesteld. Het is een oase van rust.

20 mei Dag van de Architectuur

Op 20 mei, de Dag van de Architectuur, verzorgde Het Buitenmuseum een wandeling met het thema 'Bouwen aan Vrijheid'. Centraal stond het begrip vrijheid door de eeuwen heen met een duidelijke nadruk op de Gouden Eeuw, het ultieme symbool van het leven in vrijheid door de inwoners in de succesvolle rijke Republiek.

Natuurlijk stonden de bewoners, panden en stijltuinen van het Oude Centrum centraal. De wandeling begon en eindigde in het Jan van Goyenhuis en voerde langs de ateliers en woonhuizen van roemruchte schilders in het Oude Centrum. Speciale aandacht ging uit naar de paleizen en woonhuizen die de stadstimmerman Van Balckeneynde bouwde in en rond Den Haag. Hierover werd een kleine presentatie gehouden.

19 mei, 25 mei, 26 mei, 1 juni & 2 juni 2017 Den Haag Hoog en Laag

Speciaal voor groepen hadden we in mei en juni een bijzonder arrangement, waarbij de gasten konden genieten van historisch Den Haag en het van alle kanten konden bekijken.

De tocht begon met een ontvangst in het Jan van Goyenhuis en eindigde met een lunch in het Paulus Potterhuis. Tijdens een wandeling door de Gouden Eeuw konden mensen op bezoek in het Heilige Geesthofje en kregen ze informatie over het Spinoza Huis en beeld. We werkten samen met de Haagse Toren (Ga Den Haag) en stichting de Ooievaart, Haagse rondvaart.

10 juli Moorddiner

Op 10 juli werd in het Buitenmuseum een bijzonder spel

gespeeld door 'millennials', een groep van 12 jong volwassenen. Het combineerde een escape room en een moorddiner. Diner en speluitleg werden in het Paulus Potterhuis gedaan en het spel in atelier en de woonkamer van het Jan van Goyenhuis. Er werden raadsels opgelost, sloten ontcijferd, gezocht en gevonden. Natuurlijk was een schilderij het middelpunt van de aandacht. De moord werd na anderhalf uur opgelost!

9 en 10 september Open Monumentendag

Op Open Monumentendag werd zowel het museumschip Hendrina Johanna (1905) als de Stijlhuizen, de Darbistenkerk en het Heilige Geesthofje opengesteld voor bezoekers. Open Monumentendag was een groot succes.

4, 5, 11, 18, 19, 25 en 26 oktober Welkom in de Gouden Eeuw

Op 4, 5, 11, 18, 19, 25 en 26 oktober organiseerden we in samenwerking met Huygens' Hofwijck en stichting de Ooievaart een speciaal arrangement. Bezoekers konden een aantal hoofdpersonen uit de geschiedenis ontmoeten, zoals Jan Steen, Jan van Goyen en/of diens vrouw (gekostumeerd) en Constantijn of Christiaan Huygens. De trekschuit voer tussen de huizen van de kunstenaars in Den Haag naar het buiten van Huygens in Voorburg en weer terug. In de woonhuizen en ateliers hoorden de gasten de persoonlijke verhalen van de hoofdpersonen.

De bezoekers/deelnemers waren zonder uitzondering heel positief over de arrangementen en schreven enthousiaste reviews op onze Facebookpagina (meestal maximale score van 5, een keer 4 sterren). Ze lieten dit merken aan onze vrijwillige gidsen en gastheren/vrouwen.

Als uniek werd ervaren dat men in besloten verband op bezoek kon in de woonhuizen en ateliers van de topschilders van de Gouden Eeuw. Vooral het ontvangst en de rondleiding door toneelspelers die in de rol van Jan van Goyen of Jan Steen de bezoekers in hun eigen huis en in de huizen van de burens rondleidden, zorgde voor een bijzondere belevenis en werd enorm gewaardeerd. Door de rondleiders werd de link tussen de schilderkunst van de Gouden Eeuw en de negentiende eeuw benadrukt. Door met een spiegel de plafondschilderingen in het Paulus

Potterhuis zelf te kunnen ontdekken en bekijken, werd een interactief element toegevoegd aan de rondleiding. Ook de Oudhollandse keuken van het Van Balckeneijnde Huis, de Blauwe Salon en het atelier in het Jan van Goyenhuis werden zeer pittoresk gevonden en ontvingen veel enthousiaste reacties.

7 november Onthulling Grote Gaper

De Grote Gaper op de Dunne Bierkade werd op 7 november onthuld door Wimmie Hofstra MA, directeur van het Buitenmuseum. Gapers kwamen van oudsher voor op de gevel als uithangbord van apotheken in de Lage Landen. De Grote Gaper draagt een slaapmuts. Geeuwt hij bij het wakker worden? Of slaakt hij net als Edvard Munch een gekwelde schreeuw naar de vele tienduizenden toeristen die hier jaarlijks voorbij komen, per rondvaartboot of te voet in het gevolg van een stadsgids? De houten

Gaper is pas in de 70er jaren van de 20ste eeuw in opdracht van Dhr. Voorhoeve gebeeldhouwd door Ernst Hazenbroek, bekend

vanwege het beeld 'Placebo' in de Grote Marktstraat. Tegenwoordig maken al deze verhalen deel uit van het Buitenmuseum, schilderijk Den Haag.

27 november 2017 Workshop portretten naar Van Gogh

ROC Mondriaan heeft op 27 november het 3e deel van het lespakket over Van Gogh gedaan. Dit deel is een bezoek aan het Buitenmuseum Den Haag. In de grachtenpanden uit de Gouden Eeuw woonden beroemde schilders, zoals Jan van Goyen en zijn schoonzoon Jan Steen, die een schilderij maakte van zijn schoonfamilie in het huis. Paulus Potter woonde ernaast. In deze buurt kwam Van Gogh heel vaak. In het woonhuis van Paulus Potter hielden we een workshop. Maar eerst kregen de scholieren een rondleiding door de tentoonstelling over Van Gogh in Den Haag (replica's op banieren). Na de rondleiding ging de klas zelfportretten maken. Van Gogh maakte meer dan 30 zelfportretten. Ook van zijn broer maakte hij een portret. En in Den Haag schilderde hij zelfs een prachtige aquarel met hemzelf en zijn broer in de hoofdrol.

7. MUSEALE PRESENTATIES EN RANDPROGRAMMERING

Verhalenmuseum

Met dank aan het Mauritshuis en het Haagse Historisch Museum beschikt het Buitenmuseum over een aantal goede kopieën van kunstwerken die hier zijn ontstaan of met het Buitenmuseum te maken hebben, zoals het 'Gezicht op 's Gravenhage uit 1651', 'De Stier' van Potter en portretten van Amalia van Solms en Frederik Hendrik. Bij de keuze van de voorwerpen worden de drie pijlers gehanteerd; Koninklijk Den Haag, Schilderrijk Den Haag en 'Welvarend Den Haag'.

Februari tot eind maart Van Gogh in Scheveningen

In de winter van 2017 werd duidelijk dat het Scheveningse werk van Vincent van Gogh 'Zeegezicht bij Scheveningen' terug zou komen naar het Van Gogh Museum in Nederland. Ruim veertien jaar geleden werd het doek uit het museum gestolen en doorverkocht. Het werk werd in september 2016 teruggevonden bij de maffia in Italië. Om de terugkomst te vieren was van februari tot en met 30 maart (geboortedag Van Gogh) in Den Haag en Scheveningen een dubbeltentoonstelling over 'Van Gogh in Scheveningen' te zien. In Muzee Scheveningen was een pop-up tentoonstelling waarbij het werk op banieren wordt getoond. Het Scheveningse werk wordt in de historische context geplaatst. De bezoeker ziet het Scheveningse werk van Van Gogh en ervaart het Scheveningen van de kunstenaar door letterlijk terug te gaan in de tweede helft van de negentiende eeuw. Terwijl de Vincent van Gogh Experience in het Jan van Goyenhuis de nadruk legde op het ontstaan van het genre 'Zeegezicht' en het verhaal vertelt hoe de schilders uit de nabije omgeving hieraan hebben bijgedragen en in hoeverre Van Gogh en zijn werk aan deze kunstenaars verwant is. Op beide tentoonstellingen was de kunstenaar-zelf onze gids. Zijn briefcitaten nemen ons mee naar Scheveningen Bad en Scheveningen Dorp.

De Haagse tentoonstelling zal in 2018 opnieuw gehouden worden in het Buitenmuseum. Het verhaal leent zich uitstekend voor het Scheveningse jaar 'Feest aan Zee'. Gestreefd wordt naar extra financiële middelen om het bijbehorende filmmateriaal beter tot zijn recht te laten komen. Ook wordt gestreefd naar een opzet, waarbij er weer sprake is van een dubbeltentoonstelling met een locatie in Scheveningen.

Van Gogh meets Van Goyen

In 2017 was een pop-up tentoonstelling over het Haagse werk van Vincent van Gogh in het Jan van Goyenhuis te zien. Het werk en de brieven van Van Gogh die met de directe omgeving te maken hebben, worden op banners getoond. Een wandeling van drie kilometer verbindt de diverse locaties. De tentoonstelling brengt een ode aan de 6 jaar die Van Gogh in Den Haag doorbracht en is in zes talen vertaald. Er wordt zowel gerefereerd aan de periode dat Van Gogh als kunsthandelaar werkte als aan de tijd dat hij als beginnend kunstenaar door deze straten liep. In het Jan van Goyenhuis is in de bedstede een filmpje te zien van het werk van Jan van Goyen met citaten en commentaren van Vincent van Gogh. Zo is een ontmoeting tussen twee grote kunstenaars uit verschillende Gouden Eeuwen mogelijk geworden. Dit is een unieke invalshoek.

Den Haag door Van Gogh uitgelicht

Van Gogh laat in Den Haag als één van de weinige kunstenaars ook de keerzijde van de industriële revolutie zien. Hij is daarmee een pionier in Nederland. Van Gogh geeft ons een realistisch beeld van de enorme sociale onderklasse in Den Haag, die ongeschoold, slecht gevoed en slecht behuist was. De stad werd geteisterd door luchtverontreiniging.

Kleurgebruik

Het kleurgebruik van Vincent van Gogh sluit in de Haagse periode aan bij dat van de Haagse School. Van Gogh schrijft in Den Haag aan zijn broer: 'duizende verschillende grijsen want er is haast geen kleur die niet een grijs is: roodgrijs, geelgrijs, groengrijs, blauwgrijs. Daar komt de heele kleurmenging op neer.' (26 juli 1882). Dit kleurgebruik komt verrassend overeen met het kleurgebruik van Jan van Goyen. De atelierpraktijk is echter bijzonder verschillend.

De tentoonstelling zal ook in 2018 in het Buitenmuseum te zien zijn. Gestreefd wordt naar extra financiële middelen, zodat passende promotie mogelijk wordt.

8. EDUCATIE

Voor scholen en scholieren hebben wij twee educatieve projecten en twee workshops.

In samenwerking met het Erfgoedhuis Zuid-Holland is een educatief pakket ontwikkeld over de trekschuit. Onder de noemer Trekschuit, de intercity van de Gouden Eeuw, wordt ingegaan op de trekschuit, een eerste vorm van openbaar vervoer, waarbij een schuit werd getrokken door een paard. In 2017 is hier een belevenisproduct bijgekomen, de zogenaamde kijkwaaier. De kijkwaaier bestaat uit veel beeldmateriaal, historische bronnen, illustraties, korte tekstjes/weetjes en activerende vragen over de trekschuit en trekvaart in Zuid-Holland. De Kijkwaaier is bedoeld voor gidsen om samen met losse bezoekers/toeristen/gezinnen een praat/kijkdocument te hebben. Speciaal voor het Buitenmuseum is er een pagina gekomen over het doek van Jan van Goyen en een quote van Van Gogh.

Het tweede educatieve project 'Van Gogh in Den Haag' organiseren we in samenwerking met de Vincent van Gogh Experience Den Haag. Het project bestaat uit een aantal delen. Het derde deel van het lespakket is een bezoek aan het Buitenmuseum Den Haag met een rondleiding door de tentoonstelling over Van Gogh in Den Haag (replica's op banieren). In het woonhuis van Paulus Potter wordt een workshop gehouden, waarbij de klas zelfportretten maakt. Van Gogh maakte meer dan 30 zelfportretten. Ook van zijn broer maakte hij een portret. Een ander deel is een speurtocht door de wijk, waarbij er tevens praktijkopdrachten zijn op locaties waar Van Gogh zelf heeft geschilderd. Een andere workshop die is ontwikkeld door de Vincent van Gogh Experience is het project 'thuis bij Van Gogh'. Kinderen kunnen een kijkdoos maken, die overeenkomt met de zolderruimte van het huis van Vincent van Gogh. In de ruimte kunnen Haagse kunstwerken worden geplaatst en het uitzicht uit het raam is natuurlijk het uitzicht dat Van Gogh schilderde.

Kijkwaaier, educatief product dat in 2017 is ontstaan bij ons educatieve programma Trekschuit

9. ONDERZOEK EN PRODUCTONTWIKKELING

Het Buitenmuseum heeft in 2017 onderzoek gedaan ten behoeve van publicatie, catalogisering en het geven van lezingen over een aantal onderwerpen, zoals de oud-Hollandse tegelcollectie, het schilderij van Jan Steen van het Jan van Goyenhuis, de rol van Jan van Goyen bij de tulpenmanie, het ontstaan en de ontwikkeling van het genre Zeegezicht vanaf Jan van Goyen tot Van Gogh en de atelierpraktijk vanaf de Gouden Eeuw tot Van Gogh. Een aantal onderwerpen is in de afrondende fase:

A. Kijkje in de keuken van de oud-Hollandse tegelcollectie in het Van Balckeneynde Huis

In de Gouden Eeuw werden huizen van rijke burgers van plint tot plafond gedecoreerd. Naast schilderijen en goudleren behang kwamen ook tegelvelden in zwang. Het Van Balckeneynde Huis zal ongetwijfeld dezelfde mode hebben gevolgd. Handbeschilderde tegels waren kostbaar en etaleerden de rijkdom van de bewoner. In de keuken waren ook veel tegels te vinden. De tegel was juist hier erg praktisch; hittebestendig, niet poreus en makkelijk schoon te maken.

De keuken van het Van Balckeneynde Huis is een van de blikvangers van het Buitenmuseum. Geuren en smaken uit de Gouden Eeuw komen je bijna tegemoet. Het meest in het oog springend is de tegelcollectie. Het grote tegelveld met diverse kinderspelen en de tegelclusters met verschillende taferelen zijn een sprekend voorbeeld van de ontwikkeling van de Hollandse tegel vanaf het moment dat de eerste Hollandse pottenbakkers op grote schaal tegels produceerden tot en met de negentiende eeuw, de eeuw waarin een revival van de oud-Hollandse tegel plaats vond.

Hoe is de collectie de tegels in het Van Balckeneynde Huis tot stand gekomen? Uit welke steden zijn de tegels afkomstig en hoe oud zijn ze precies? In 2017 is onderzoek gedaan naar de tegels. De bevindingen zijn in een lezing verwerkt. De tegels zullen in 2018 worden gecatalogiseerd. Contact is opgenomen met het Tegelmuseum in Otterlo om de tegels te beoordelen.

Keuken en tegels Van Balckeneynde Huis

B. Jan Steen en het raadsel van het Jan van Goyenhuis

Een van de schilderijen van Jan Steen stelt ons voor een raadsel, Het schilderij 'De familie van Jan van Goyen'. Het lijkt nauw verbonden te zijn met het Jan van Goyenhuis en is mogelijk een fantasie-interieur dat gebaseerd is op het interieur van het pand op de Dunne Bierkade 16. Dit was het woonhuis en atelier van de landschapsschilder, speculant en ondernemer Jan van Goyen (1596-1656), met wiens dochter, Margriet van Goyen, Steen trouwde in 1649. Op het schilderij is de schoonfamilie van Steen te zien. Het is zo'n vijf jaar na de dood van Van Goyen geschilderd. Het lijkt in de categorie interieurstukken uit de Gouden Eeuw te passen, maar is dat wel zo? Wat wil Steen met dit schilderij zeggen? In 2017 is onderzoek gedaan voor een lezing en artikel over het schilderij en de relatie met het Jan van Goyenhuis.

Afbeeldingen zoals dit schilderij zijn bevattelijk voor meerdimensionaal onderzoek. Het schilderij geeft blijk van de handel van de VOC en WIC; dure satijnen en zijden stoffen, ebbenhout, citrusvruchten etc. Op het schilderij staat ook een donkere knecht afgebeeld. Discussies rond slavernij en plundering die tevens met onze geschiedenis verweven zijn komen ook naar voren. Een zwarte bladzijde uit het verleden, die wij niet omslaan, maar aan de hand waarvan wij een discussie op gang willen brengen. Dit biedt mogelijk een invalshoek waarbij onderzoek gedaan kan worden naar de betekenis van deze knecht op het doek. In 2018 zal tevens aandacht worden besteed aan dit aspect door middel van een interactieve lezing.

De woonhuizen en ateliers van de kunstenaars lenen zich ook uitstekend om onderzoek te doen naar de relatie van vrouwen en kunst door de eeuwen heen. Op schilderijen voert Jan Steen zijn echtgenotes regelmatig op als personages. De vrouw stond dus model. De weinige vrouwen die in de archieven van de verschillende Sint-Lucasgilden genoemd worden, hielden zich over het algemeen bezig met de handel in kunst. Terwijl in de achttiende eeuw Antonia Carolina de Colijn de Beusdal, echtgenote van Johan Frantz Lijncker een doorslaggevende rol heeft gespeeld als financier van de fabriek van het Haagse porselein. In het atelier van het Jan van Goyenhuis besteden we ook aandacht aan de atelierpraktijk van Van Gogh. Zijn vriendin stond model en dankzij dit werk heeft hij, volgens eigen zeggen, zich bijzonder goed kunnen ontwikkelen als beginnend kunstenaar.

Jan Steen, De familie van Jan van Goyen (1661-1663) Kansas City, Nelson-Atkins Museum

C. Atelierpraktijk van Van Goyen tot Van Gogh

Het museum leent zich uitstekend voor onderzoek naar de atelierpraktijk door de eeuwen heen. In het Jan van Goyenhuis is een stijlkamer ingericht als atelier. Het grote atelier waarin Van Goyen met zijn leerlingen werkte stond waarschijnlijk achter in de tuin, waar nu het oudste deel van een kerk staat. Het terrein was toegankelijk voor leerlingen, gezellen, knechten en opdrachtgevers vanuit een steeg in de Wagenstraat. Het kan overigens ook zo zijn dat het atelier zich in het achterhuis op de begane grond bevond. Hier is de lichtinval precies goed voor een kunstenaar. De achterkant van het pand ligt namelijk op het noorden. Het constante 'zonloze' licht van het noorden heeft bij de meeste schilders de voorkeur. De voorkamer kan dan dienstgedaan hebben als showroom. Hiernaar kan onderzoek worden gedaan.

Uniek in Nederland is het verband dat gelegd wordt tussen de Gouden Eeuw en de negentiende Eeuw. Zo kan het verhaal verteld worden van de revolutionaire ontwikkelingen in de atelierpraktijk.

De duurzaamheid van een kunstwerk heeft door de eeuwen kunstenaars bezig gehouden. Aspecten die daarmee samenhangen zijn de ondergrond (papier, schildersdoek enzovoorts), het bindmiddel en de gebruikte pigmenten. Het schilderen was in de tijd van Jan van Goyen een bewerkelijk proces, waar veel mensen bij betrokken waren. Het atelier was tevens een opleidingsinstituut waar onder bezielde leiding van Van Goyen het vak geleerd werd. De verf werd zelf geprepareerd en was beperkt houdbaar. De leerling leerde de pigmenten te wrijven met de bindmiddelen en de gezel leerde de kleuren te mengen. Het atelier van Van Goyen moet dus behoorlijk groot geweest zijn. Pas vanaf 1841 kwam de verftube in gebruik, een belangrijke uitvinding voor de kunstenaars, die grote gevolgen had voor de atelierpraktijk. Verf werd 'houdbaar'. Binnen schilderen en het hebben van leerlingen werd een keuze. Aan de hand van de Haagse periode van Vincent van Gogh wordt het verhaal over de uitvinding van de verftube en de gevolgen daarvan duidelijk gedemonstreerd. Buiten schilderen werd een norm. Van Gogh leerde in Den Haag alles over kleur, perspectief en proporties en bracht dit in de praktijk in de omgeving van het Buitenmuseum. In een van de 200 brieven die Vincent van Gogh schreef zijn de pigmenten die hij in Den Haag gebruikte weergegeven. Dit Haagse palet is toegevoegd aan het atelier. De pigmenten zijn te zien en er kan uitleg worden gegeven over de atelierpraktijk van Van Gogh in Den Haag. Verder onderzoek kan worden gedaan en gepubliceerd over de ontwikkeling van de atelierpraktijk door de eeuwen heen. Ook zou de museale presentatie verrijkt kunnen worden door een perspectiefraam, een hulpmiddel dat Van Gogh gebruikte.

10. VOORBEREIDING REGISTRATIE IN HET MUSEUMREGISTER

We willen ons museum graag registreren in het Museumregister. Hiertoe zijn in 2017 voorbereidingen getroffen. Er is hard gewerkt aan de eisen waaraan het museum moet voldoen. Wanneer we deze registratie krijgen willen we ons tevens aansluiten bij de Museumjaarkaart en CJP-pas. In 2018 willen we ook een jumelage aangaan; een vriendschappelijke betrekking aangaan met een gelijkgestemde instelling in bijvoorbeeld België, gedacht wordt aan een instelling waarbij tevens de huizen/ateliers van kunstenaars centraal staan en een verhaallijn wordt gehanteerd waarbij het persoonlijke verhaal van de kunstenaar centraal staat.

1. Het museum heeft een document dat de juridische status en de museale doelstelling benoemt.

Dit is in de statuten van de stichting opgenomen.

2. Het museum heeft een document waaruit blijkt dat, ongeacht de rechtspersoon, eventuele winst ten goede komt van de museale doelstelling.

Ook dit is in de statuten van de stichting opgenomen.

3: Het museum maakt een beleidsplan. Dit wordt periodiek geactualiseerd en bevat in ieder geval: de doelstelling, hoe die doelstelling bereikt zal worden en de financiële onderbouwing van die doelstelling.

Het eerste beleidsplan werd al gemaakt voor de oprichting van de stichting. Aan de hand van een grootschalig marketingonderzoek is het beleidsplan aangepast. Wij beschikken dus over een dergelijk document. Ook een begroting en dekkingsplan is opgesteld.

4: Het museum maakt een jaarverslag en een jaarrekening met akkoordverklaring conform de statuten.

Wij voldoen aan deze eis.

8: Het museum heeft een collectie; tenminste 50 % van de kerncollectie is in eigendom of langdurige bruikleen.

Langdurig bruikleen van de Fundatie Voorhoeve. Dit geldt voor de panden op de Dunne Bierkade; het Jan van Goyenhuis (stijlkamers), Paulus Potterhuis en Van Balckeneynde Huis. Hier bevindt zich de kerncollectie. Het Spinoza Huis, Heilige Geesthofje en het museumschip van stichting de Ooievaart, Haagse rondvaart zijn aangesloten bij het initiatief.

9: Het museum heeft een meerjarig collectieplan. Dit wordt periodiek geactualiseerd en beschrijft het beleid ten aanzien van verwerven, registreren, digitaliseren, behouden en afstoten van de collectie. Daarbij past het museum bij afstoten de LAMO toe.

Hier zullen we ons in 2018 verder mee bezig gaan houden.

11: Het museum is erop gericht dat alle objecten een objectnummer, een beschrijving, verwervingsgegevens en een standplaats hebben en zorgt dat deze informatie toegankelijk is en blijft.

Ook hier zullen we ons in 2018 verder mee bezig gaan houden.

13: Het museum zorgt ervoor dat er onderzoek naar de collectie gedaan wordt en waarborgt de overdracht van de resultaten.

Hier zijn we reeds mee bezig. Momenteel staan alle resultaten in een gezamenlijke dropbox. In 2018 zullen we meer onderzoek gaan doen naar de collectie en de gebouwen/museumschip.

OVER ONS. IN 2017 IS HET BUITENMUSEUM MOGELIJK GEMAAKT DOOR:

Mr. M.R.A. Voorhoeve - voorzitter stichting Buitenmuseum

bc. C.G. Abels - secretaris stichting Buitenmuseum

F.W. Hofstra, MA - penningmeester en directeur stichting Buitenmuseum

Mr J.L.P.M. van de Mortel - algemeen bestuurslid stichting Buitenmuseum

Margot Dullens - manager boekingskantoor, gastvrouw, managementteam vrijwilligers

Peter Duivesteijn - raad van aanbeveling en Harm de Boer - raad van aanbeveling

Sharmila Bandhoe - vrijwilliger, managementteam vrijwilligers

Jan Maris - vrijwilliger, managementteam vrijwilligers

Ankie Mathlener - fotografe

Henriette Bokslag - model

Wei-Hua Gill - SEO-specialist, website bouwer

Coen Schoonhoven - ontwerper

Rob Wubbels - hoofd opleidingen

Gerard Scholtes - gids

Marjolein Jorna - gids, acteur

Birgit Gunther-Mohr - vertaler Duits, vrijwilliger van City Mondial

Alex Blom - gids, gastheer

Leo Vlaar - gids, acteur

Theo van Maanen - gids

Roelof Veenstra - gids van Ga Den Haag, gids tijdens wandeling door de Gouden Eeuw

Herman de Jongste - advies Bedrijfsnoodplan, vrijwilliger stichting de Ooievaart

Kai Regnery - juridisch advies

Gerard Regnery - gids

Lena Dalerup - vertaler Duits, vrijwilliger van Ga Den Haag

Piet Vernimmen - gids, advies opstart

Constance Scholten - specialist Haags Porselein

Retty Moeswarsono - gids/gastvrouw in opleiding

Marjo Hess - gids/gastvrouw in opleiding

Annemarie Duivesteijn - educatie

HET BUITENMUSEUM

Adres: Dunne Bierkade 18, 2512 BC Den Haag

www.buitenmuseum.com

info@buitenmuseum.com

TripAdvisor: https://www.tripadvisor.nl/Attraction_Review-g188633-d13110109-Reviews-Buitenmuseum-

Facebook: : <https://www.facebook.com/buitenmuseum/>

Instagram: <https://www.instagram.com/buitenmuseum/>

Twitter: <https://twitter.com/buitenmuseum1>

Aanmelden als donateur? info@buitenmuseum.com